

CHARAKTERISTIKA MATURITNÍHO PŘEDMĚTU – PROFILOVÁ ZKOUŠKA

Název maturitního předmětu:

DĚJEPIS

Zákonné podmínky:

Součet týdenních vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících stanovených učebním plánem ŠVP činí za celou dobu vzdělávání nejméně 4 hodiny. Pokud je obsahem zkoušky více obsahově příbuzných předmětů nebo jiných ucelených částí vzdělávacího obsahu ŠVP, pak se jejich týdenní vyučovací doby sčítají.

Doporučené podmínky:

volitelný předmět Dějepisný seminář (dle ŠVP)

Forma maturitní zkoušky: ústní zkouška

Podrobnější popis formy zkoušky:

- 25 témat, téma se losuje
- příprava 15 minut, zkoušení 15 minut
- hodnotí se znalosti, ale i schopnost vyvozovat a hledat souvislosti, orientovat se ve schématech apod.

Maturitní témata

1. **Studium dějin, pravěk**
Historie jako věda, metody, prameny, členění dějin; periodizace pravěku, antropogeneze, pravěké kultury
2. **Staroorientální státy**
Vznik státu a civilizace ve starověku, nejvýznamnější orientální městské státy a říše, kultura orientu
3. **Starověké Řecko**
Vznik řecké polis, vůdčí městské státy, demokratické zřízení, řecký podíl na formování evropské kultury
4. **Starověký Řím**
Řím jako město a jako impérium, jeho politický, sociální a kulturní vývoj, příčiny rozpadu říše, vliv na další vývoj Evropy
5. **Počátky středověku**
Vznik a rozvoj feudalismu, vliv křesťanství na formování středověké Evropy, stěhování národů a arabská invaze, nejdůležitější říše v 5.-9. století, význam slovanské mise
6. **Raný středověk**
Vytváření základů současných evropských států, růst vlivu církve a její vztah ke státu, křížové výpravy, počátky české státnosti a kultury v 10.-12. století, románský sloh
7. **Vrcholný středověk v Evropě**
Sociální a ekonomické změny ve 13.-15. století, války o západní Evropu, vrchol a úpadek Svaté říše římské, mongolské a turecké vpády do východní a jižní Evropy, gotika
8. **Vrcholný středověk v českých zemích**
Politický a hospodářský vzestup českého státu, vládnoucí dynastie, krize společnosti a církve na konci středověku, husitství a jeho důsledky
9. **Počátky novověku**
Politické a hospodářské změny v 15.-16. století, humanismus a renesance, zámořské objevy a jejich příčiny, vznik evropského kolonialismu, reformace a náboženské války

10. **Raný novověk**
Rozklad feudalismu ve státech západní Evropy v 16.-17. století, války o Itálii a vrchol habsburské moci, české stavovské povstání a třicetiletá válka
11. **Věk absolutismu a baroka**
Povaha absolutismu a jeho střetávání s parlamentarismem v evropských státech v 17.-18. století, fungování a rozklad vestfálského systému, barokní kultura
12. **Osvícenství, americká a francouzská revoluce**
Význam osvícenství, vznik USA, francouzská revoluce a napoleonské války, mechanismus revolucí a jejich srovnání, důsledky pro Evropu a svět
13. **Restaurace a revoluce v první polovině 19. století**
Vídeňský kongres a Svatá aliance, revoluční hnutí 20. a 30. let 19. století, předbřeznová doba v Rakousku a národní obrození v 1. polovině 19. století, přelomový význam roku 1848
14. **Průmyslové revoluce, modernizace a sociální hnutí v 19. století**
Proměna výroby, ekonomiky a společnosti, její příčiny a důsledky, vznik politických ideologií, odraz změn ve vývoji českých zemí
15. **Evropa a svět na cestě k první světové válce**
Vznik nových států a změna v mocenském uspořádání Evropy, východní otázka, vrchol evropského kolonialismu, krize a vzestup USA, poslední léta habsburské monarchie
16. **První světová válka a poválečné uspořádání světa**
Mezinárodní vztahy na počátku 20. století, příčiny a průběh války, její vliv na vývoj zúčastněných zemí, ruské revoluce, versailleské mírové uspořádání a Společnost národů
17. **Evropa a svět mezi světovými válkami**
Mezinárodní politika v éře versailleského systému, demokracie versus autoritářství, komunismus, fašismus a nacismus, světová hospodářská krize, politika appeasementu
18. **Vznik Československa a léta první republiky**
Protirakouský odboj a počátky první republiky, osobnost T.G. Masaryka, postavení Slovenska, národnostní otázka, ČSR v mezinárodních vztazích, Beneš a německá hrozba, Mnichov
19. **Druhá světová válka**
Příčiny konfliktu, válečné fronty a jejich vývoj, diplomatické pozadí války, holocaust, důsledky války, mírové smlouvy a procesy s válečnými zločinci
20. **Československo v období okupace, protifašistický odboj**
Březnové události, život v protektorátu a prvotní lidový odpor, struktury a formy odbojové činnosti, heydrichiáda, slovenské a české národní povstání, osvobození
21. **Bipolární svět a studená válka**
Ideologický a mocenský střet USA a SSSR, jeho příčiny a diplomatické pozadí, „horké krize“ a hrozba jaderného konfliktu, vývoj států západního a východního bloku
22. **Evropská integrace**
Myšlenka sjednocené Evropy v dějinách, počátky integrace a její institucionální vývoj, pokrok a krize sjednocovacího procesu
23. **Dekolonizace a vstup „třetího světa“ do dějin**
Evropské koloniální panství a jeho rozklad ve 20. století, politické a hospodářské problémy rozvojového světa, vzestup nových mocností, národnostní a náboženské konflikty
24. **Československo v období komunismu**
Charakter třetí republiky, únorový převrat, povaha komunistické moci a její vývojové fáze, pražské jaro, normalizace, rozklad mocenských struktur KSČ

25. **Evropa a svět od roku 1989**

Přelomový charakter roku 1989, zánik SSSR a organizací východního bloku, vznik multipolárního světa a nové konflikty, rozdělení Československa a vývoj České republiky

Projednáno v předmetové komisi dne 29. 8. 2023.

Schváleno ředitelkou školy dne 1. 9. 2023.

PhDr. Barbora Holubová
ředitelka školy

Mgr. Jiří Urbánek
předseda PK SpV